

MONIKA BOCIAN
IZABELA CHOLEWA
Instytut Ekonomiki Rolnictwa
i Gospodarki Żywnościowej – PIB
Warszawa

STANDARDOWA PRODUKCJA W KONTEKŚCIE WSPÓLNOTOWEJ TYPOLOGII GOSPODARSTW ROLNYCH

Wstęp

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według standardów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych (WTGR) odnosi się do typu rolniczego i wielkości ekonomicznej gospodarstwa. Kryteria te służą do grupowania gospodarstw objętych Badaniami Struktury Gospodarstw Rolnych. Dla określenia obu tych cech niezbędne są współczynniki klasyfikacyjne. Od 2010 roku w WTGR ma zastosowanie parametr Standardowej Produkcji (ang. *Standard Output – SO*), który wprowadzono w zastępstwie parametru Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej. Przy zastosowaniu wystandaryzowanych współczynników i danych ilościowych z gospodarstwa (areal upraw i pogłowie zwierząt) oraz szeregu formuł obliczeniowych (algorytmu typologicznego) uwzględniających pewne przypadki szczególne w typologii, określone są typ rolniczy i wielkość ekonomiczna gospodarstwa [1, 2].

Mówiąc o WTGR należy pamiętać, że jest ona również narzędziem określania planu wyboru gospodarstw rolnych do próby FADN. Plan wyboru jest niezbędnym krokiem w kierunku wyłonienia reprezentatywnej próby gospodarstw dla potrzeb FADN poprzez dobór jednostek do badań, gdzie podstawowym warunkiem jest spełnienie kryterium minimalnego progu wielkości ekonomicznej (a zatem mieszczących się w ramach pola obserwacji FADN) oraz posiadających określony typ rolniczy i klasę wielkości ekonomicznej w zależności od położenia regionalnego [4, 5].

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej jest zobowiązane na mocy rozporządzenia Komisji nr 1242/2008 z 8 grudnia 2008 r., ustanawiającego wspólnotową typologię gospodarstw rolnych, do opracowania zestawu regionalnych współczynników SO dla działalności rolniczych według listy działalności Badania Struktury Gospodarstw Rolnych/Powszechnego Spisu Rolnego (ang. *Farm Structure Surveys – FSS*) [6]. Instrukcje Komisji Europejskiej precyzyjnie definiują metodykę obliczania współczynników Standardowej Produkcji [7].

Współczynniki Standardowej Produkcji dla upraw i zwierząt zidentyfikowanych w danym kraju obliczane są według jednolitej, zawierającej wiele szczegółów, metodyki. W niniejszym artykule przedstawiono podstawowe zagadnienia dotyczące metodyki i procedur obliczania wartości współczynników SO, zgodnie ze standardami UE. Znajomość tych zagadnień pozwoli dogłębniej zrozumieć tematykę WTGR, ze szczególnym uwzględnieniem wielkości ekonomicznej oraz typu rolniczego. W opracowaniu zaprezentowano ponadto zestaw regionalnych współczynników Standardowej Produkcji obliczony dla Polski, tj. SO „2007”. Jest to zestaw aktualny, który posłużył do klasyfikacji gospodarstw objętych Powszechnym Spisem Rolnym w 2010 roku. Został również wykorzystany do opracowania planu wyboru próby gospodarstw rolnych na potrzeby badania FADN w 2013 roku.

Definicja parametru „Standardowa Produkcja (SO)”

Standardowa Produkcja jest średnią wartością produkcji określonej działalności rolniczej (roślinnej lub zwierzęcej) uzyskiwanej w ciągu 1 roku z 1 ha lub od 1 zwierzęcia¹, w przeciętnych dla danego regionu statystycznego warunkach produkcyjnych.

Metodyka obliczania współczynników Standardowej Produkcji

Współczynnik SO odnosi się do 12-miesięcznego okresu produkcji. W przypadku upraw, dla których cykl produkcyjny jest dłuższy niż 12 miesięcy, wartość SO danej działalności została odpowiednio skorygowana do 12-miesięcznego cyklu produkcyjnego (np. szkółki). W przypadku upraw, dla których cykl produkcyjny jest krótszy niż 12 miesięcy (np. niektóre warzywa pod osłonami), wartość SO tej działalności ustalana jest z uwzględnieniem liczby cykli produkcyjnych w roku. Analogicznie w przypadku działalności produkcji zwierzęcej, dla których cykl produkcyjny jest dłuższy niż 12 miesięcy – SO danej działalności została odpowiednio skorygowana do 12-miesięcznego cyklu produkcyjnego. W przypadku działalności produkcji zwierzęcej, dla których cykl produkcyjny jest krótszy niż 12 miesięcy (np. tuczniaki o wadze 50 kg i więcej), SO danej działalności przeliczona została z uwzględnieniem średniej liczby cykli produkcyjnych w tym okresie, czyli liczby rzutów przypadających na 1 stanowisko w roku [3].

Przy obliczaniu współczynników SO brane są pod uwagę wartości średnie z 5 lat, podczas gdy w przypadku Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej były to 3 lata. Wydłużony okres referencyjny w przypadku SO skutecznie łagodzi wpływ odchyłeń wywołanych zmiennością ilościowego i wartościowego rozmiaru produkcji (np. wynikającego ze złej pogody czy zmian cen produktów rolniczych).

Współczynniki SO ustalane są na poziomie regionalnym, tj. dla czterech oficjalnie obowiązujących regionów rolniczych FADN. SO danej działalności rolniczej ma odpowiadać średnim ważonym wartościom osiągniętym w gospodarstwach rolnych zlokalizowanych w danym regionie. Należy pamiętać, że SO

¹ Wyjątki: grzyby jadalne – 100 m², drób – 100 szt., pszczoły – 1 pień pszczeli, czyli 1 rodzina pszczela.

musi odzwierciedlać standardową sytuację w regionie, czy też w kraju, w „normalnych” warunkach produkcyjnych. Jeśli w którymś z lat referencyjnych kraj lub region dotyka epizootia czy klęska nieurodzaju, zaleca się, by ten nietypowy rok wyłączyć z kalkulacji SO dla działalności rolniczej, której dotyczy anomalia.

Wytyczne Komisji Europejskiej precyzują strukturę wartości produkcji w rachunku współczynników SO dla działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej (patrz poniższy schemat).

Schemat obliczania wartości produkcji w kontekście Standardowej Produkcji

$$\begin{array}{rcl}
 & & + \text{ sprzedaż} \\
 & & + \text{ zużycie w gospodarstwie rolnym} \\
 \text{Wartość} & & \\
 \text{produkcji} & = & + \text{ zużycie w gospodarstwie domowym} \\
 & & + \text{ zmiany stanu zapasów}
 \end{array}$$

Wartość produkcji danej działalności rolnej jest sumą wartości produktów głównych i ubocznych. Są one określane według cen netto „loco gospodarstwo” (bez podatku VAT). Zgodnie z podręcznikiem metodologicznym, cena „loco gospodarstwo” oznacza cenę produktu bez potrącania kosztów transportu i kosztów marketingowych (kosztów sprzedaży), a zatem jest to cena wyznaczana na terenie gospodarstwa (a nie np. w punkcie skupu lub na targowisku, dokąd produkt należy dowieźć). Ponadto w wartości produkcji nie są uwzględniane dopłaty bezpośrednie.

Przy obliczaniu SO nie są brane pod uwagę koszty. Jedynie w przypadku działalności produkcji zwierzęcej odejmuje się koszt wymiany stada, czyli koszt stanowiący wartość zwierzęcia zastępującego zwierzę wybrakowane – zgodnie z programem brakowania wynikającym z okresu użytkowania produkcyjnego w danej grupie wiekowej czy technologicznej. Wartość produkcji działalności roślinnych obejmuje też produkty uboczne, o ile są one sprzedawane czy też zużywane w gospodarstwie. W wartości produkcji działalności zwierzęcych nie są brane pod uwagę nawozy naturalne wytwarzane przez zwierzęta (obornik, gnojówka, gnojowica). Poniżej zaprezentowano uogólnione schematy obliczania współczynników SO.

Metoda obliczania Standardowej Produkcji dla działalności produkcji roślinnej

$$\begin{array}{rcl}
 & & \text{Wartość produkcji} \\
 \text{Standardowa} & & + \text{ produkty główne (np. ziarno pszenicy)} \\
 \text{Produkcja} & = & + \text{ produkty uboczne (np. słoma)}
 \end{array}$$

Metoda obliczania Standardowej Produkcji dla działalności produkcji zwierzęcej

			Wartość produkcji		
Standardowa	+	produkty główne (np. mleko)			koszt wymiany stada ^a
Produkcja	=			-	
		produkty uboczne (np. mięso)			

^a Np. odpowiednia część wartości jałówki cielnej zastępującej wybrakowaną krowę mleczną.

Procedura obliczania SO

Współczynniki SO obliczane są w trzech etapach:

Etap 1. Wybór działalności rolniczych, dla których obliczane są współczynniki SO na poziomie krajowym.

Wykazy działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej przygotowywane są na podstawie wykazu działalności, które znalazły się w przeprowadzonych w kraju Badaniach Struktury Gospodarstw Rolnych/Powszechnym Spisie Rolnym, a także w oparciu o odpowiednie rozporządzenia Komisji Europejskiej [6, 8].

Etap 2. Ustalenie „regionalności” działalności w kontekście obliczanych współczynników SO.

Dla warunków polskich mogą być obliczone 4 odrębne zestawy SO dla wydzielonych w kraju 4 regionów rolniczych FADN lub 1 zestaw odzwierciedlający średnie warunki w całym kraju. Ustalając liczbę zestawów SO, bierze się pod uwagę regionalne zróżnicowanie, m.in. powierzchni uprawy poszczególnych działalności w regionach, cen, plonów czy stan pogłowia zwierząt. W przypadku działalności, dla których nie stwierdza się różnic regionalnych lub które nie mają większego znaczenia pod względem rolniczym, obliczany jest 1 współczynnik SO odzwierciedlający przeciętne warunki w kraju.

Etap 3. Opracowanie współczynników SO dla działalności ustalonych zgodnie z wykazem unijnym.

W odniesieniu do części współczynników SO obliczonych dla działalności na poziomie krajowym stosuje się wagi wskaźników udziału powierzchni uprawy lub wskaźników udziału pogłowia zwierząt.

Wartość współczynników SO wyrażana jest w europejskiej jednostce walutowej. W państwach członkowskich nie należących do strefy euro wartość współczynników SO przeliczana jest na euro przy użyciu średnich kursów wymiany walut z okresu referencyjnego dla danego zestawu współczynników SO, publikowanych przez Eurostat.

Współczynniki Standardowej Produkcji „2007”

Dotychczas w Zakładzie Rachunkowości Rolnej IERiGŻ-PIB opracowano zestawy regionalnych współczynników Standardowej Produkcji: SO „2004” oraz SO „2007”.

Zestaw współczynników SO „2007” z pięcioletniego okresu referencyjnego jest pierwszym klasycznym zestawem współczynników obliczonym według zasad WTGR obowiązujących od 2010 roku. Został opracowany przy

udziale ekspertów Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowego Instytutu Badawczego, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego oraz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego.

Stosownie do procedur, wartości współczynników SO „2007” ustalono najpierw dla działalności produkcji rolniczej na poziomie krajowym, czyli zgodnie z listą działalności objętych Powszechnym Spisem Rolnym 2010 w Polsce [8].

Przyjęte do obliczeń dane ilościowe i wartościowe odzwierciedlają średnie warunki dla poszczególnych 4 regionów bądź dla całego kraju (w zależności od znaczenia gospodarczego danej działalności). W określeniu znaczenia gospodarczego działalności odniesieniem były powierzchnie uprawy i stan pogłowia zwierząt w poszczególnych regionach, zróżnicowanie plonów, cen produktów, poziom intensywności produkcji itp. Średnia cena sprzedaży w regionie lub w kraju odzwierciedla warunki cenowe w skupie i w obrocie targowiskowym. Średni ważony plon upraw ustalono z poszczególnych składników rozdysponowania, czyli sprzedaży, zużycia w gospodarstwie rolnym (np. na pasze), zużycia w gospodarstwie domowym i zmian stanu zapasów. W przypadku warzyw i owoców zastosowano podział plonu na rynek świeżych płodów i do przetwórstwa, czy też na I i II gatunek (biorąc pod uwagę jakość). Działalności produkcji zwierzęcej obejmują produkcję: żywca, mleka, cieląt, prosiąt, jagniąt, koźląt, wełny, jaj konsumpcyjnych, jaj wylęgowych, pierza, piór, skóry, miodu, wosku, kitu pszczelego.

W rachunku SO „2007” dla działalności produkcji roślinnej nietowarowej wartość produkcji obliczono według cen wyrażonych w ekwiwalencie jęczmienia paszowego². Podstawą rachunku była relatywna wartość pokarmowa produktów własnych nietowarowych odniesiona do wartości pokarmowej jęczmienia paszowego. Ekwiwalenty jęczmienia paszowego wykorzystywane są również do wyceny wartości zapasów produktów własnych nietowarowych w rachunkowości prowadzonej w ramach Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych (Polski FADN).

Podążając dalej etapami proceduralnymi, część obliczonych na poziomie krajowym współczynników SO zostało zagregowanych do pozycji znajdujących się na liście kodów unijnych (FSS). Dla potrzeb algorytmu, według którego wykonywana jest Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych, wymagane są bowiem współczynniki w postaci ujednocionej dla wszystkich państw członkowskich, zgodnie z ustalonym przez UE wykazem działalności. W tym celu należało zagregować szczegółowe współczynniki SO „2007” do współczynników unijnych. Opierając się głównie na danych polskiej statystyki publicznej, zastosowano wagi wskaźników udziału powierzchni upraw i wagi wskaźników udziału pogłowia zwierząt. Dla przykładu, na poziomie krajowym obliczono 2 oddzielne współczynniki: dla pszenicy ozimej i dla pszenicy jarej. Następnie zagregowano je do pozycji unijnej, tj. „Pszenica zwyczajna i orkisz” (kod – 2.01.01.01.). Agregacja była konieczna, ponieważ niektóre kody FSS zostały ustalone na poziomie znacznie bardziej ogólnym w porównaniu do warunków krajowych.

Dla przeliczenia wartości współczynników SO „2007” z PLN na EUR, zastosowano opublikowany przez Eurostat kurs wymiany euro, tj. 1 EUR = 3,90916 PLN.

² Tę metodę wyceny zapoczątkowano w Zunifikowanym Systemie Rachunkowości Gospodarstw Rolnych.

W tabelach 1 i 2 zamieszczono wartości regionalnych współczynników Standardowej Produkcji „2007” w Polsce według listy kodów unijnych (FSS). Odpowiadają one określonym działalnościami produkcji roślinnej (w tym ogrodniczej i roślinnej nietowarowej) i zwierzęcej.

Tabela 1

Współczynniki SO „2007” dla działalności produkcji roślinnej w Polsce

Lp.	Kod FSS	J.m.	Nazwa działalności	Współczynniki Standardowej Produkcji (SO) "2007" według regionów (w PLN)			
				Pomorze i Mazury	Wielkopolska i Śląsk	Mazowsze i Podlasie	Małopolska i Pogórze
1.	2.01.01.01.	1 ha	Pszonica zwyczajna i orkisz	2 483	2 707	2 098	2 167
2.	2.01.01.03.	1 ha	Żyto	1 334	1 446	1 250	1 468
3.	2.01.01.04.	1 ha	Jęczmień	1 535	1 919	1 710	1 832
4.	2.01.01.05.	1 ha	Owies	1 122	1 482	1 318	1 494
5.	2.01.01.06.	1 ha	Kukurydza na ziarno	2 631	3 185	3 181	3 503
6.	2.01.01.99.	1 ha	Pozostałe zboża na ziarno	1 557	2 074	1 725	1 803
7.	2.01.02.	1 ha	Strączkowe jadalne i pastewne na nasiona (łącznie z materiałem siewnym i mieszankami zbożowo-strączkowymi)	2 231	2 641	3 120	4 190
8.	2.01.03.	1 ha	Ziemniaki (w tym odmiany wczesne i sadzeniaki)	10 412	7 797	6 151	11 563
9.	2.01.04.	1 ha	Buraki cukrowe (z wyjątkiem upraw nasiennych)	5 682	6 143	5 566	5 674
10.	2.01.05.	1 ha	Pastewne rośliny okopowe i kapustne (z wyjątkiem upraw nasiennych)	1 800	1 800	1 800	1 800
11.	2.01.06.01.	1 ha	Tytoń	5 869	5 993	8 317	6 653
12.	2.01.06.02.	1 ha	Chmiel	30 965	30 965	30 965	30 965
13.	2.01.06.04.	1 ha	Rzepak i rzepik	2 769	2 967	2 245	2 464
14.	2.01.06.05.	1 ha	Słonecznik	3 222	3 222	3 222	3 222
15.	2.01.06.06.	1 ha	Soja oleista	1 862	1 862	1 862	1 862
16.	2.01.06.07.	1 ha	Len oleisty	3 085	3 085	3 085	3 085
17.	2.01.06.08.	1 ha	Inne rośliny oleiste	2 578	2 578	2 578	2 578
18.	2.01.06.09.	1 ha	Len włóknisty	1 851	1 851	1 851	1 851
19.	2.01.06.10.	1 ha	Konopie	2 063	2 063	2 063	2 063
20.	2.01.06.12.	1 ha	Rośliny lecznicze, przyprawowe i aromatyczne	4 125	3 345	7 242	7 574
21.	2.01.06.99.	1 ha	Inne rośliny przemysłowe	2 287	2 287	2 287	2 287
22.	2.01.07.	1 ha	Warzywa, melony i truskawki ogółem	19 884	21 142	18 685	20 779
23.	2.01.07.01.	1 ha	Warzywa, melony i truskawki w uprawie polowej	13 209	14 492	11 986	14 122
24.	2.01.07.01.01.	1 ha	Warzywa, melony i truskawki w płodozmianie z uprawami rolnymi (w tym pod niskimi osłonami)	12 916	14 476	11 509	13 862
25.	2.01.07.01.02.	1 ha	Warzywa, melony i truskawki w płodozmianie z uprawami ogrodniczymi (w tym pod niskimi osłonami)	13 727	14 536	13 032	14 738
26.	2.01.07.02.	1 ha	Warzywa, melony i truskawki pod wysokimi osłonami	346 971	346 971	346 971	346 971

cd. tab. 1

Lp.	Kod FSS	J.m.	Nazwa działalności	Współczynniki Standardowej Produkcji (SO) "2007" według regionów (w PLN)			
				Pomorze i Mazury	Wielkopolska i Śląsk	Mazowsze i Podlasie	Małopolska i Pogórze
27.	2.01.08.01.	1 ha	Kwiaty i rośliny ozdobne (z wyłączeniem szkółek roślinnych) na gruntach ornych	95 720	95 720	95 720	95 720
28.	2.01.08.02.	1 ha	Kwiaty i rośliny ozdobne (z wyłączeniem szkółek roślinnych) pod wysokimi osłonami	701 400	701 400	701 400	701 400
29.	2.01.09.	1 ha	Uprawy pastewne na zielonkę	2 087	2 087	2 087	2 087
30.	2.01.09.01.	1 ha	Trawy w uprawie polowej na zielonkę	1 451	1 451	1 451	1 451
31.	2.01.09.02.	1 ha	Inne uprawy pastewne na zielonkę	2 509	2 509	2 509	2 509
32.	2.01.09.02.01.	1 ha	Kukurydza na zielonkę	2 785	2 785	2 785	2 785
33.	2.01.09.02.02.	1 ha	Strączkowe na zielonkę	1 668	1 668	1 668	1 668
34.	2.01.09.02.99.	1 ha	Pozostałe uprawy pastewne na zielonkę	1 668	1 668	1 668	1 668
35.	2.01.10.	1 ha	Nasiona i sadzonki na gruntach ornych	11 258	10 496	10 764	10 378
36.	2.01.11.	1 ha	Pozostałe uprawy na gruntach ornych	802	802	802	802
37.	2.01.12.01.	1 ha	Grunty odłogowane, do których nie przysługują dopłaty	0	0	0	0
38.	2.01.12.02.	1 ha	Grunty ugorowane, do których przysługują dopłaty	0	0	0	0
39.	2.02.	1 ha	Ogrody przydomowe	0	0	0	0
40.	2.03.	1 ha	Łąki i pastwiska trwałe utrzymywane w dobrej kulturze rolnej ogółem	1 653	1 653	1 653	1 653
41.	2.03.01.	1 ha	Łąki i pastwiska trwałe, z wyjątkiem nieuprawianych terenów do wypasu	1 774	1 774	1 774	1 774
42.	2.03.02.	1 ha	Nieuprawiane tereny do wypasu	948	948	948	948
43.	2.03.03.	1 ha	Łąki i pastwiska trwałe wyłączone z produkcji, do których przysługują dopłaty	0	0	0	0
44.	2.04.01.	1 ha	Sady i plantacje owoców jagodowych	6 609	7 947	8 745	7 472
45.	2.04.04.	1 ha	Winnice	5 440	5 440	5 440	5 440
46.	2.04.05.	1 ha	Szkółki	53 554	53 554	53 554	53 554
47.	2.04.06.	1 ha	Inne uprawy trwałe	7 085	7 085	7 085	7 085
48.	2.04.07.	1 ha	Uprawy trwałe pod wysokimi osłonami	102 300	102 300	102 300	102 300
49.	2.06.01.	100 m ²	Uprawy grzybów	37 766	37 766	37 766	37 766

Uwaga:

1. Działalności oznaczone kursywą są to działalności produkcji roślinnej nietowarowej.

2. Czytając tabelę, należy zwrócić uwagę na kody FSS, które wskazują na stopień szczegółowości współczynników.

Źródło: Opracowanie ZRR.

Tabela 2

Współczynniki SO „2007” dla działalności produkcji zwierzęcej w Polsce

Lp.	Kod FSS	J.m.	Nazwa działalności	Współczynniki Standardowej Produkcji (SO) "2007" według regionów (w PLN)			
				Pomorze i Mazury	Wielkopolska i Śląsk	Mazowsze i Podlasie	Małopolska i Pogórze
1.	3.01.	1 szt.	Koniowate	1 826	1 826	1 826	1 826
2.	3.02.01.	1 szt.	Byczki i jałówki poniżej 1 roku	1 169	1 061	1 059	1 167
3.	3.02.02.	1 szt.	Byczki w wieku 1 i poniżej 2 lat	1 667	2 252	1 587	1 866
4.	3.02.03.	1 szt.	Jałówki w wieku 1 i poniżej 2 lat	553	845	654	403
5.	3.02.04.	1 szt.	Byki w wieku 2 lat i starsze	1 087	1 145	1 143	1 129
6.	3.02.05.	1 szt.	Jałówki w wieku 2 lat i starsze	866	1 164	1 203	896
7.	3.02.06.	1 szt.	Krowy mleczne	4 826	5 011	4 385	3 669
8.	3.02.99.	1 szt.	Pozostałe krowy	996	1 051	787	938
9.	3.03.01.	1 szt.	Owce (w każdym wieku)	127	136	125	185
10.	3.03.01.01.	1 szt.	Owce maciorki	166	174	152	219
11.	3.03.01.99.	1 szt.	Pozostałe owce	38	50	51	50
12.	3.03.02.	1 szt.	Kozy (w każdym wieku)	598	706	556	652
13.	3.03.02.01.	1 szt.	Kozy, samice hodowlane	875	1 012	860	936
14.	3.03.02.99.	1 szt.	Pozostałe kozy	140	140	140	140
15.	3.04.01.	1 szt.	Prosięta o wadze do 20 kg	299	299	299	299
16.	3.04.02.	1 szt.	Lochy do dalszego chowu o wadze 50 kg i więcej	1 725	1 768	1 652	1 837
17.	3.04.99.	1 szt.	Pozostała trzoda chlewna	856	866	947	901
18.	3.05.01.	100 szt.	Brojlery kurze	3 253	3 253	3 253	3 253
19.	3.05.02.	100 szt.	Kury nioski	6 767	6 014	6 698	5 606
20.	3.05.03.	100 szt.	Inny drób	11 120	9 260	8 991	7 400
21.	3.06.	1 szt.	Króliki, samice hodowlane	468	468	468	468
22.	3.07.	1 ul	Pnie pszczele	243	243	243	243

Uwaga: Czytając tabelę, należy zwrócić uwagę na kody FSS, które wskazują na stopień szczegółowości współczynników.

Źródło: Opracowanie ZRR.

Podsumowanie

Opracowanie współczynników Standardowej Produkcji według założeń UE to bardzo ważny dla każdego kraju UE etap wykonania Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Na tej podstawie, przy zastosowaniu odpowiednich algorytmów, gospodarstwom objętym Badaniami Struktury Gospodarstw Rolnych/Powszechnym Spisem Rolnym naliczane są dwie cechy: wielkość ekonomiczna i typ rolniczy.

Współczynniki Standardowej Produkcji „2007” (pierwszy klasyczny zestaw SO) były podstawą naliczenia klasyfikacji gospodarstw rolnych znajdujących się w bazie Powszechnego Spisu Rolnego 2010 (FSS’2010), przeprowadzonego przez GUS. Współczynniki te były również niezbędne do opracowania planu wyboru reprezentatywnej próby gospodarstw rolnych dla badań Polskiego FADN w roku obrachunkowym 2013. Minimalny próg wielkości ekonomicznej, określający gospodarstwo jako towarowe (oznaczające tym samym włączenie gospodarstwa do badań), w przypadku Polski został wyznaczony na poziomie 4 000 euro. Na podstawie wartości SO „2007” dla Polski oraz progu 4 000 euro można sformułować bardzo ogólny wniosek, że aby znaleźć się w próbie badawczej Polskiego FADN w roku obrachunkowym 2013, rolnik powinien uprawiać co najmniej około 6 ha pszenicy lub posiadać w swoim gospodarstwie około 4 krów mlecznych.

Z uwagi na zmieniającą się sytuację w rolnictwie, każde państwo członkowskie UE ma obowiązek aktualizować typologię gospodarstw rolnych według unijnych standardów. W tym celu niezbędne jest również aktualizowanie współczynników klasyfikacyjnych, czyli współczynników Standardowej Produkcji. Częstotliwość aktualizacji SO jest tożsama z częstotliwością przeprowadzania Badania Struktury Gospodarstw Rolnych (FSS). Innymi słowy, każde przeprowadzenie badania FSS powinno iść w parze z opracowaniem bardziej aktualnego zestawu SO.

Literatura:

1. Commission Regulation (EC) 1242/2008 of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
2. Commission Regulation (EC) 867/2009 of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
3. Goraj L., Bocian M., Cholewa I., Nachtman G., Tarasiuk R.: Współczynniki Standardowej Produkcji „2007” dla celów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa 2012.
4. Goraj L., Olewnik E.: FADN i Polski FADN. IERiGŻ-PIB, Warszawa 2011.
5. Goraj L., Osuch D., Bocian M., Cholewa I., Malanowska B.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN (dla roku obrachunkowego 2013, wersja z dn. 05-09-2012 r.). IERiGŻ-PIB, Warszawa 2012.
6. Regulation (EC) No 1166/2008 of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on farm structure surveys and the survey on agricultural production methods and repealing Council Regulation (EEC) No 571/88
7. RI/CC 1500 Rev. 3 Typology Handbook. European Commission, Brussels October 2009.
8. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o powszechnym spisie rolnym w 2010 r., Dz.U. 2009 nr 126 poz. 1040.